

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 5 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kataškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, — Eokopist se ne vračajo, — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Na inserate se plačuje od enoslopnih petičev za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust, inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zapre reklamacije se poštno proste.

Nova vlada.

V sredini visokih topolov in javorjev v Halbenraju pri Radgoni, tik ob nemško-slovenski meji, stoji star grad, domovina grofov Stürgkhov. Najstarejši moški član te rodovine, Karol grof Stürgkh, je naš novi ministrski predsednik. Baron Gauč je dal ostavko, ker se mu ni posrečilo, pridobiti si za svoje načrte stalne večine v državnem zboru. To bo poskusil sedaj grof Stürgkh. Obdal se je z možmi, s katerimi si upa pridobiti zaupanje pri Nemcih, Poljaki in Čehih, torej pri vseh treh velikih narodih naše države. Naučni minister je postal vitez Hussarek, ki stoji precej blizu nemškimi krščanskim socialcem. Zaupanje nemško-narodnih Nemcev živijo justični minister vitez Hohenburger, železniški minister baron Forster in trgovinski minister vitez Roessler. Tudi finančni minister Meyer in minister za notranje zadeve, baron Heinold, sta nemška uradnika. Čeh je minister za javna dela, Trnka, Poljak pa minister za Galicijo, vitez Zaleski. Poljedelski minister še ni imenovan.

V ponedeljek, dne 6. novembra, ob 3. uri pop. je prikorakal grof Stürgkh s svojimi ministri v zbornico. Poslanci so bili skoro polnoštevilno zbrani in so se postavili takoj okoli ministrskega predsednika. Na galerijah se je kar trlo občinstva. Ko je otvoril zbornični predsednik sejo, je vstal grof Stürgkh, da razvije program svoje vlade. V tem hipu vstanejo tudi češki radikali ter zaženejo velikanski hrup. Proti Stürgkhu kličejo: „Naj govori namesto Vas Hohenburger.“ „Čujte Hohenburgerja!“ „Saj Vam načeluje Hohenburger.“

Zaznalo se je namreč, da je vstopil Hohenburger le pod tem pogojem v Stürgkhovo vlado, ako se mu dovoli, da sme vse narodne zadeve svojega ministrstva urejevati v sporazumljenju z nemško-narodnimi poslanci. Grof Stürgkh je sicer med govorom takoj na te kliče odgovoril, da to ni res, ampak da je Hohenburger vstopil le pod pogojem, v njegov kabinet, ako sme zadeve svojega ministrstva uravnavaati popolnoma nepristranski. To pa je tako samoumeven pogoj, da Stürgkhu tega izgovora nihče ni prav verjel. Zato so ga poslanci med govorom še večkrat opominjali na Hohenburgerja.

Grof Stürgkh je izvajal, da je njegov program že zaznamovan v prestolnem govoru. Tako brambni

zakon, cela vrsta gospodarskih načrtov, med njimi vodne ceste v Galiciji, železniški predlogi, socialno zavarovanje itd.

Enotne politične večine mu sicer ni mogoče dobiti v državni zbornici, toda varoval se bo, sestaviti večino, ki bi bila v narodnem oziru enostranska. Iskral bo večino, ki hoče in mora stvarno delati.

Zatrjeval je, da bo postopala vlada nepristranski. Tako zatrjevanje pač malo pomeni, kajti nikjer na svetu in tudi v Avstriji ne, kjer je baje vse mogoče, še ni bilo ministrskega predsednika, ki bi zatrjeval ob svojem nastopu, da hoče vladati pristranski in krivično. Zato je to zatrjevanje ministrskega predsednika na vseh straneh zbornice vzbudilo le posmech.

Glede draginje pa je govoril grof Stürgkh popolnoma pravilno. Rekel je, da ni opravičeno, ako le en del ljudstva kriči o draginji, ampak draginja je splošna. Ona se tudi ne razteza samo na živila ali celo samo na meso, ampak na vse potrebščine ljudskega življenja.

Njegova vlada bo, končal je Stürgkh, vlada, ki bo skrbela za notranji mir, narodno sporazumljenje in splošni blagor. Vse stranke, ki so dobre volje, so povabljene k sodelovanju.

Na nobeni strani poslanske zbornice niso vzbudile Stürgkhove besede posebnega navdušenja, a reči se mora, da tudi ne posebnega vznemirjenja. Rudeči robc za Slovane v Stürgkhovem kabinetu je Hohenburger, za liberalne Nemce pa naučni minister Hussarek. Splošno se trdi, da bodo čakale stranke na dejanja Stürgkhove vlade, kajti besedam ministrov, posebno ob nastopu, več prav ne verjamejo. To stališče bodo menda zavzeli tudi slovenski in hrvatski poslanci.

Novi ministri.

Ministrski predsednik Karl grof Stürgkh je rojen leta 1859 v Gradcu. Leta 1881 je vstopil v državno službo. Leta 1891 je bil izvoljen v državni zbor. A pri volitvah leta 1907 je v volilnem okraju Radgona propal proti kmetu Krennu. Cesar ga je imenoval nato za člana gosposke zbornice. Meseca februarja 1909 je bil imenovan za naučnega ministra. Grof Stürgkh je sicer pristaš nemško-liberalne stranke, vendar je prijazen tudi krščanski struji. Nastopil je grof Stürgkh že večkrat tudi proti „svobodni šoli“.

linar dobro pripravljen tje, kamor so odšli pred njim njegovi predniki.

IV. Novi časi.

Železnica! Ta beseda je bila že nad leto dni glavni predmet vsem važnejšim pogovorom v naši dolini. Potujoči rokodelci — živi časniki onih časov — so pripovedovali, kako drugod po svetu vozi železnica s celo vrsto težko obloženih voz kar na enkrat, in da pri vsej tej velikanski teži ni ne enega konja, ampak se vse to premika s pomočjo ognja in vode; in govori se, da ne bo dolgo, pa bo tudi skozi te kraje peljala železnica. Ko so se sešli možje v nedeljo popoldne v vaški gostilni, so preredetavali in ugibali to važno vprašanje; ko so se v zimskih večerih zbirali sosedje v topli hiši, kjer so ženske pridno sukale kolovrate, moški luščili koruzo in cepili trske za hišno razsvetljavo, je pripovedoval dedek pri peči staro prerokovanje: „Kadar bo okrog zemlje ovita železna kača, takrat se bodo prišli hudi časi...“ In tako je vse, mlado in staro, z napetostjo čakalo, kaj da se bo zgodilo. Na spomlad pa, ko je skopnel sneg po dolini in bregovih, ko so se vračale lastovke v naše kraje, so prišli v našo dolino doslej nepoznani ljudje. Tekali so po hribih in dolinah, potegovali verižice in trakove, postavljali kole, po drevesih, plotovih, hišah pisali z rudečo barvo čudna znamenja; bili so zemljemerji, ki so pregledovali in merili, kje naj ima nameravana železnica svoj tir. Možje so se tolažili, češ, kaj takega je pač mogoče po ravninah, a kaj bodo z železnico po teh hribih in mehki dolini! A gospodje, ki so pregledovali svet, se niso ustrašili teh ovir. Trdna volja človeškega duha in denar premagata vse ovire. Hrib pred mestom so predolbli kakor krt; po mehkih flih čez dolino so postavili močne oboke s trdnimi podlagami, in visoko gori po obokih so izpeljali tir za parni stroj.

Pričelo se je tedaj z delom velikanskega podjetja. Prišli so najraznovrstnejši ljudje od vseh vetrov,

Naučni minister dr. Maks vitez Hussarek je rojen leta 1865. Služboval je delj časa kot profesor na dunajskem vseučilišču. Leta 1906 je bil odpoklican v naučno ministrstvo kot sekijski načelnik. Pravi, da je Hussarek baje zelo pobožen in odločen katolikčan.

Notranji minister baron Heinold je rojen l. 1862. Leta 1905 je bil imenovan za deželnega predsednika v Sleziji, leta 1907 pa za cesarskega namestnika na Moravskem. Baron Heinold je prišteva med zmerne liberalne Nemce.

Železniški minister dr. Zdenko baron Forster je rojen leta 1860 in je bil uradnik v železniškem ministrstvu že od leta 1896. Forster je prijatelj nemških nacionalcev, ki se ga zelo vesele.

Trgovinski minister dr. pl. Rössler je rojen leta 1857 in je služboval kot višji uradnik v trgovinskem in zunanem ministrstvu. Tudi njega pozdravljajo Nemci kot svojega.

Minister za javna dela, Otokar Trnka, je rojen leta 1871 in je najmlajši avstrijski minister. Služboval je več let v železniškem ministrstvu. Trnka je Čeh.

Politični ogled.

Dne 2. novembra: Cesar je imenoval danes novo uradniško ministrstvo. — Listi poročajo, da bo cesar imenoval bivšega ministrskega predsednika Gauča v grofovski stan. — Na strankarskem shodu avstrijske socialne demokracije v Inomostu je bila burna celodnevna razprava radi narodnostnih prepitrov v socialni demokraciji. Po tej razpravi je bil shod zaključen. — Kitajska vlada se je začela pogajati z vodji ustašev. Baje se je doseglo v mnogih točkah sporazumljenje.

Dne 3. novembra: Cesar je že zopet popolnoma zdrav. Včeraj je sprejel cesar več generalov in drugih odličnih mož. Cesar je podelil odstopišim ministrom razna odlikovanja. — Hrvatski sabor se skliče na dan 7. novembra. Govori se o razpustu sabora. — Predsednik ogrske poslanske zbornice, Berceviči, namerava odstopiti. — Med Nemčijo in Francosko je prišlo do popolnega sporazuma glede dežele

Poprej tako mirna in tiha dolina je bila odslej pogosto pozorišče žalostnih dogodkov. Posebno ob nedeljskih večerih so pijani delavci, ki so bili trajno pri gradnji železnice — med njimi je bilo največ Hrvacov in Italijanov — razgrajali in kričali, da je bilo večsili hrupu in ropotu nevajene prebivalce strah. Zalezovali so mlada dekleta in jim nagajali, izzivali čisto domače fante, in vsled tega je prišlo večkrat do krvavih spopadov; aker so bili domači navadno v manjšini, so bili oni, posebno Italijani, katerim so se pridruževali tudi delavci-rojaki iz bližnje opekarne, toliko bolj predrzni. Toliko bolj je moral izmed teh rogoviležev njih jezo občutiti tisti, ki je v samoti prišel v njih pesti; pretepli so ga, da se mu gotovo nikdar ni več ljubilo, imeti opravka s trdnimi slovenskimi pestmi... Vsled tega so bile večsijih krajevne razmere neznosne in vse je željno pričakovalo dneva, ko bode tega konec ter da odidejo iz teh krajev ti neprijetni ljudje. Posebno so imeli fantje na „piki“ nekega Laha, ki je bil pri tem podjetju nekaj delovodja in nadzornik delavcev; imenoval se je Pietro Verdi, naši domačini so ga imenovali le „Pietro“. Bil je krasno vzrastel deček okrog 25. let, čednega obraza z visokim čelom, katerega so obkroževali črni kodri. Bil je tudi silno predrzen in ponosen, rad je dražil domače fante s tem, da se je prilizoval in sladkal najlepšim dekletom. Toliko oprezen je bil pa zmiraj, da ni prišel v njih premoč, kajti to je znal dobro, da se mu v takem slučaju ne bi dobro godilo. A zadnje čase so opazili ljudje, da je ta predrzni, vročekrvni Lah postal veliko treznejši in mirnejši. Ni več izzival fantov in ni več dražil deklet; ako je prišlo slučajno zopet do kake praske med domačimi in Italijani, ni bilo Pietra med njimi. Bil je čisto nekam zamišljen in otožen. Njegovi ljudje si njegovega čudnega vedenja niso znali tolmačiti; ugibali so to in ono, a pravega vzroka ni znal nihče. Da ga nekaj teži, so spoznali, a kaj, tega niso vedeli.

(Dalje prihi.)

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Crtica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

Prišla so nemirna, za marsikatero družino ugodna leta. Dasi bi Ivanu, kot edinemu sinu, ne trebalo nositi puške, so bili časi vendar resni in ni bilo izjeme. Cesar je potreboval čvrstih ljudi in Ivan je moral v vojaše. Na domu Dolinarjev pa je izvrstno s pomočjo izkušene Barbe gospodinjala mlada Marica. S ponosom in tiho zadovoljnostjo je oče večkrat skrivaj opazoval vitko raslo hčer; večkrat mu je v takih trenotkih oblak neprijetnih misli zatemnil čelo. Cesar se je oče že dolgo na tihem bal, to se je tudi zgodilo za nekaj let. Oglasil se je iz precej oddaljene župnije, kamor je zaslovel glas o roži, ki cvete na Dolinarjevini, mlad in krepak mladenič ter poprosil za Maričino roko. Oče je poprej skrbno preizkušal značaj svojega bodočega posinovljenca, in ko je spoznal, da baje v njegovih prsih pošteno in blago srce, je privolil s težkim srcem.

Z Marico pa je odšlo, tako se je vsem zdelo, od hiše pol življenja; edino s tem se je tolažil oče, da poteče kmalu sinu službena doba pri vojakih in da se, ako Bog da srečo, Ivan kmalu vrne. Čutil je tudi starec, da mu moči od dne do dne pešajo in že ga je obhajala večsili otožna misel, da sina sploh ne dočaka. „Kakor je božja volja“, je večkrat rekel Barbi, ko sta se menila o tem. In kakor je upal, se je zgodilo. Kar nenadoma in nepričakovano ga je prineslo neko noč.

In sedaj bi se bilo lahko pričelo staro prijetno življenje, kajti Ivan se je vrnil pošten, čil na telesu in duši, kakoršen je odšel, in se z veseljem lotil gospodarstva. Toda starec je pešal kar vidno od dne do dne, in ni še minulo leto, pa je odšel stari Filip Do-

Maroko. Nemčija pridobi zopet dve novi pokrajini, imela bo pa tudi prosto roko glede trgovine.

Dne 4. novembra: Cesar je sprejel danes ob 10. uri dopolne odstopivše ministre. Ob 11. uri je cesar zaprisegel novega ministrskega predsednika grofa Stürgkha in ostale ministre, nato je sprejel vsakega posebej v avdijenci. — V Dunajskem Novem mestu se je pričel danes 5. nižjeavstrijski katoliški shod. Udeležba je iz vseh delov dežele izredno velika. — Radi nameravanega odstopa predsednika ogrskega drž. zbora, Bercevičija, bo prišlo do novih bojov med večino in manjšino, ki hoče vstrajno obstruirati naprej. — Med ustaškimi in vladnimi četami na Kitajskem se je dosseglo sporazumljenje.

Dne 5. novembra: Današnji dan so priredili mnogi vplivni avstrijski politiki raznih strank shode v svojih vol. okrajih in so se pečali s stališčem, ki ga bodo zavzemale razne stranke napram novemu ministru. — Za danes se pričakuje odstop predsednika ogrskega državnega zbora. — Pri volitvah v deželni zbor Hessen na Nemškem je katoliška stranka sijajno zmagala v sedmih okrajih. Dosedaj je imela tam samo šest poslancev. — Francozi in Nemci so radi maroškega sporazuma zadovoljni.

Dne 6. novembra: Danes se je zopet nadaljevalo zasedanje državnega zbora. — Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes povabil k sebi načelstvo enotnega češkega kluba na posvetovanje o položaju. — Obstrukcija v ogrskem državnem zboru traja naprej. Večina namerava s silo zlomiti moč manjšine. — Hrvatski sabor bo razpuščen. Jutri se vrši zadnja seja. Nove volitve se v kratkem razpišejo. — Kitajski ustaši dosežajo vsak dan večje uspehe. Vlada je ponudila vodjem ustašev državne službe.

Dne 7. novembra: V današnji seji drž. zbora se je nadaljevala razprava o državnem proračunu. — Ministrski predsednik grof Stürgkh se posvetuje te dni z voditelji strank o sestavi vladne večine. — V današnji seji hrvatskega sabora je prebral ban Tomašič kraljevo pismo, da se sabor razpusti. — Predsednik ogrskega državnega zbora, Bercevič, je odstopil. — Italija zbira ob avstrijski meji vojaštvo. — Kitajski uporniki so odklonili vladne mirovne pogoje. Uporniki so baje že zavzeli glavno mesto Peking.

Italijansko-turška vojska.

Položaj v Tripolisu je zelo nejasen. Italijani in Turki širijo o vojski zelo nasprotujoče si vesti, vendar je jasno, da Italijanom zelo slaba prede. Zadnji boji so tudi dokazali, da imajo Italijani zelo slabe poveljnike, zadnje dni so listi celo vedeli poročati, da bo vrhovni italijanski poveljnik v Tripolisu, general Kaneva, odstavljen, kar pa se dosedaj še ni izvršilo. Zadnji hudi porazi so spravili italijanske generale in druge višje častnike skoro ob glavo. Italijan je tak: Če zmaga, drvi naprej, a če je tepen, pa tava brez misli, brez načrta za odpor, sem in tje. — Generalom so enaki tudi vojaki. Že zadnjič smo poročali, da so Italijani zelo slabi strelci. Pa tudi prave discipline baje ni v italijanski vojski. Kjer pa ni discipline, tudi ni poguma, kar je glavni pripomoček do zmage. Pri krvavih bojih dne 26. oktobra zunaj mesta Tripolis so Italijani baje trumoma pometali puške proč in korajžno bežali ali pa se poskrili že pri prvih naskokih sovražnika. Radi tega je bilo mogoče po številu manjšim turškim in arabskim četam zadati Italijanom tako težke udarce in jih pregnati iz važnih predmestnih utrdb.

Mesto Tripolis bi bilo gotovo že zopet popolnoma v rokah Turkov in Arabcev, če bi bili znali ti svoje uspehe in zmage izrabiti. Ko so Italijane pred Tripolisom nabili in jim zadali hude udarce, pa naslednje dni niso prodirali naprej, ampak so pustili, da so se Italijani ojačili in začeli celiti svoje rane. Ko bi bili Turki vstrajno napadali naprej, bi bili Italijane res lahko v Tripolisu popolnoma ugnali v kozji rog in zopet zasedli mesto. To je bila velika napaka Turkov, ki se jim bo seveda v kratkem maščevala.

Italija pošilja sedaj dan za dnevom nove čete v Tripolis, ker le na ta način upa zasesti deželo in zmagati Turke in Arabce. A to pošiljanje čet po morju stane ogromno denarja. V listih čitamo, da so italijanski vojni zakladi že izčrpani in da išče Italija posojilo za vojsko. Preskrbovanje vojske z živili in pitno vodo dela Italijanom belo glavo. V Tripolisu ni dobiti nikjer ne žita ne drugih potrebnih živil, še edine studence za pitno vodo pri Bumeliano so Turki zasedli. Če pomislimo, da je tudi na Italijanskem draginji živil in da je le precej dolga pol po morju v Tripolis, pride preskrbovanje vojske Italijanom neprimereno drago.

Če hoče imeti Italija v Tripolisu 60- do 100.000 vojakov, bode te tisoče ljudi zelo težko preživljati, posebno tedaj, ko bodo začeli prodirati v notranjost dežele, kjer ni skoraj nobenih cest, še manj pa železnice.

Med vojaštvom v Tripolisu pa je začela razsajati tudi kolera, ki utegne biti usodepolna za Italijane. Če se razširi med vso armado, kar je glede na italijanske razmere lahko mogoče, se ista lahko zanesse tudi v večji meri v — Evropo.

Krvoločnost Lahov v Tripolisu.

Radi hudega poraza so bili Italijani zelo razburjeni. Nad onimi Turki in Arabci, ki so morili Italijane, se niso mogli maščevati. Pač pa so zlihi svoj onemogli srd nad onimi Turki in Arabci, ki se niso mogli braniti.

Italijansko junaštvo, ki tudi priča, na kako slabih nogah stoji italijanska omika, se je izkazalo te dni, ko so iz maščevanja, ko so bili potlačeni za mestne zidove Tripolisa, tri dni uprizorili krvavo klanje med starci, ženami in otroci. 4000 žrtev italijanske krvoločnosti je našlo smrt po nedolžnem.

Nek očividec poroča o laških grozodejstvih tako-le: „Navesti hočem le nekaj slučajev laške krutosti. Neki Arabec je zajemal vodo iz vodnjaka. Pridejo laški vojaki, ki ga zapode. Arabec hoče izpreči vola, a Lahi tega ne trpe in usmrte reveža z bajoneti. Trije slepci, ki se skupaj drže za roko, hodijo tipaje ob steni. Gruča italijanskih vojakov pride izza vogala in nima nujnejšega posla, kakor da slepce usmrti. Trije otroci beže proti svetemu grobu, kjer stoji laška straža, ki prične hitro streljati na otroke, katerih najstarejši je star komaj osem let. Očeta teh treh otrok so Lahi zaprli. Nekega mesarja so laški junaki, ko je izvrševal svoj posel, z lastno sekuro ubili. Neki mož gre s trga. Lahi ga ustavijo, preiščejo, mu vzamejo denar in ga ustrelje. V Lokri so ustrelili Lahi neko rodbino, ki je štela 20 oseb. Na cesti v Gergarič sta jezdili dve ženski na velblodih. Lahi zahtevajo, da naj se ustavita; ker sta jezdili naprej, so ju ustrelili. Neko drugo žensko so zaklali Lahi z bajoneti, ker ni dopustila, da bi ji bili Lahi raztrgali pajčolan raz obraz. Nekega popotnega derviša so Lahi ustrelili, ker je prosjačil. Neki 12letni deček je stal pri vodnjaku, kar prično Lahi streljati nanj iz zaseke in ga ustrelje. Na trgu kleči in plaka neka vdova ob truplu svojega mrtvega moža. Lahom to ni všeč in jo ustrelje.“

Kako postopajo Lahi s turškimi vjetniki, kaže sledeče poročilo. Arabec je bil od turškega vojnega sodišča obsojen na smrt. Vsesti se je moral na seno, obrnjen z obrazom proti steni. Za njim se je postavilo 10 mož, ki so streljali vsak za-se. Ko je bilo oddanih vseh 10 strelcev, je mož še mirno sedel na senu in molil. Deset korakov oddaljeni laški vojaki so streljali tako, da so švigale krogle nad meter proč od cilja. Se-le, ko so oddali Lahi 19 strelcev, je mož padel, a morali so še večkrat ustreliti iz revolverja, predno je bil mrtev. Taki „izvrstni“ strelci so Lahi. Ker Lahi ne morejo ukrotiti mož, so dozdaj že ustrelili nad tisoč žen. Arabci so sovražni Lahom, kar ni nič čudnega, ker so Lahi brez usmiljenja morili. Ti vstaši umirajo hladnokrvno. Nekega moža in njegovo ženo je obsodilo vojno sodišče na smrt, ker so dobili pri njih orožje. Nista bila prestrašena. Držala sta se za roko. Častnik ukaže ustreliti moža. Žena drži roko že mrtvega moža in pogumno čaka, kdaj pride vrsta na njo. Drugi strel desetih vojakov jo še-le usmrti. Nato so ustrelili nekega starčka in mladeniča in končno pa neko starko.

Italija je proglasila deželo Tripolis kot njeno last.

V svet je došla vest, da je italijanski kralj dne 5. novembra podpisal pismo, s katerim se proglasi dežela Tripolis in otok Cirenejka kot last italijanske države. Italijanska vlada je poslala to naznanilo takoj vsem italijanskim poslanikom drugih držav, da je sporočijo tujim vladam.

Nakako čuden vtis je napravilo to poročilo. Italija je proglasila svojo nadoblast nad deželo, katere še niti zasedla ni. To se glasi tako, kot če imenuje kak fant kakšno dekle za svoje, katero ga ne mara. S proglasitvijo italijanske nadoblasti nad Tripolisom upa Italija, da se bo prišlo do miru. Vprašanje pa je, če bo šlo tako gladko, kot slikajo Italijani. Vsaj Turki in Arabci pravijo drugače.

Razne novice.

Iz Sole. Celjski okrajni šolski svet. Učiteljica ga. baronica Wittenbach v Vojniku je dobila dopust; nadomešča jo učiteljica gospa Ekselnova. K Sv. Lovrencu pri Prožinu, kjer se je razširila šola v trirazrednico, pride kot učitelj gosp. Franc Gradisnik. Na vojniški nemški šoli je nastavljen kot suplent gospod Karel Zwerger. — Za novo 6letno upravno dobo so imenovani kot krajni šolski ogledi nastopni gospodje: dr. J. Hrašovec za celjsko okolico, M. Jamnikar za Dobrno, M. Kranjc za Galicijo, ravnatelj J. Bele za Št. Jur, J. Gorišek za Griže, A. Brezovnik za Vejniki, okol. F. Padar za Kalobje, nadučitelj L. Černej za Liboje, F. Gajšek za Št. Lovrenc, F. Jezernik za Smartno, J. Arlič za Novo cerkev, baron N. Fidler za Št. Pavel, J. Završnik za Št. Peter, M. Pristovšek za Petrovče, F. Roblek za Zalec, M. Rozman za Svetine, M. Jarnovič za Dramlje, J. Sušterič za Teharje in D. Bezenšek za Frankolovo.

Iz poštne službe. Poštar na Grobelnem, gospod Jakob Šegula, je imenovan za nadpoštara.

Naše besede. Naj širijo pristaši naše časopise, kjerkoli morejo, so našle prijazen odmev v mnogih krajih. Upravništva nam zatrjujejo, da se pridno oglašajo novi naročniki. Toda so še kraji, kjer bi se dalo pridobiti mnogo več naročnikov, ako bi se le nekoliko agitiralo. Največja moč vsake stranke je dobro razširjeno časopisje. Posnemajmo v agitaciji svoje nasprotnike, ki delajo v tem oziru res neumorno.

Naši shodi. Zadnji nedeljo, dne 5. novembra, je imela naša stranka sledeče shode: V Motniku dr. Korošec, v Ptujju Brenčič, v Prepoljah Pišek, v Mariborju dr. Verstovšek, v Framu dr. Leskovar, v Dramljah dr. Hohnjec, v Čadranu Kemperle. Lep shod se je vršil tudi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Torej vro na čelu.

* **Slov. kmečka zveza** prosi zaupnike, da nabirajo novih udov in pregledajo seznam dosedanjih. Nabirajo naj tudi za kmečki sklad, kajti ne vemo, kaj nam prinese prihodnje leto.

* **Izobraževalni tečaji.** Tudi to zimo bo prirejala S. K. S. Z. poučne tečaje po slovenskem Štajerju. Somišljeniki, ki si želijo takih tečajev, naj se kmalu odločijo ter stopijo z vodstvom S. K. S. Z. zaradi časa kmalu v dogovor. Morda bi kazalo, po nekod prirediti tudi enodnevnne tečaje.

* **Naši poslanci.** Gg. Povše, Roškar in tovariši so vložili v državnem zboru dne 7. t. m. predlog, s katerim zahtevajo, da vpelje vlada izdelovanje umetnih gnojil, katere dobivamo sedaj večinoma iz tujih držav z velikimi stroški, in da bode oddajala taista vsem kmetovalcem za lastno prirelovalno ceno, torej brez dobička. S tem bi se pomnoževalo pridelovanje živil ter ugodno učinkovalo proti draginji.

* **Zaradi sejmov.** Poslanec Roškar je v imenu Slov. kmečke zveze na novo posređoval pri živino-zdravniškem poročevalcu g. Januške po e. kr. namestnji v Gradcu zaradi nastalih težko pri prometu z živino tudi v neokuženih krajih. Zahteval je skrajne olajšave za prodajo živine, ker ta daje vsled raznih uim še edini vir za prepotrebne dohodke deželnim prebivalcem. Varujmo se pa vsakega prenašanja kužne bolezni slinovke povsod, da se rešimo v kratkem času te škodljivke, ki je povzročila že dovolj gorja.

* **Regulacija Drave.** Deželni odbor v Gradcu ni hotel pred leti od deželnega zbora dovoljenega posojila izvršiti, zato so se dela na Dravi ustavila. Naši poslanci so od vlade zahtevali, da se Drava, katere dela posestnikom-mejašem mnogo škode zopet regulira. Da se z regulacijo Drave zopet začne, se je včeraj v sredo, dne 8. novembra vršila komisija ob Dravi od Maribora proti Ptujju. Poslanca Pišek in Brenčič sta se udeležila te komisije v imenu naših poslancev in posestnikov ob Dravi.

* **Koroški Slovenci** se zadnji čas vrlo gibljejo. V četrtek, dne 26. oktobra, se je vršil sijajno obiskan občni zbor Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Udeležilo se ga je do 600 koroških Slovencev. Društvo je, kakor znano, vlada radi delovanja pri ljudskem štetju razpustila, a je potem ta razpust zopet preklicala. Društvo je bilo že od nekdanj glavno središče koroških Slovencev. Zatorej pa so slovenski Korošci s tem večjim veseljem prihitali na zborovanje. Otvoril je zborovanje in ga vodil neutrudni narodni boritelj dr. Brejc. Štajerske Slovence je zastopal na tem shodu državni poslanec in namestnik dež. glavarja, dr. Jankovič, ki je pozdravil zborovalce imenom Hrvaško-slovenskega kluba ter je imel nato zelo navdušen govor. Govorili so še: državna poslanca Grafenauer in Demšar, dr. Brejc, urednik Smodej, Turk, dr. Arneje in dr. Rožič. To lepo zborovanje je pokazalo, da se koroški Slovenci kljub žalostnim razmeram živahno gibljejo in se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti.

* **Češka živina.** Slovenski liberalci držé z nemškimi nacionalci, to so že neštetokrat pokazali. Liberalcem je celo ljubo, ako ima slovenski kmet kako škodo. Vsi vemo, da je Kmetijska družba v Gradcu zakrivila, da ni prišlo do tega, da bi se bila na Češkem nakupila živina za Spodnje Štajersko. A „Slov. Narod“, glasilo liberalcev, piše z dne 6. novembra tako čudno v tej zadevi, da se mora vsakemu poštenemu Slovencu studiti. „Slov. Narod“ brani graško Nemce, ki so vse zakrivila ter napada Zadržno zvezo in naše rodoljube. Tako delajo liberalci, ker so izdajalci ljudstva. Hvalijo najhujše naše narodne nasprotnike, samo, da zamorejo udariti po naših možeh.

* **Oddaja vžitnega davka** v najem. Dne 20. listopada t. l. se bo vršila ob 10. uri dopolne pri e. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru dražba najema vžitnega davka od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa za leto 1912 in pogojno tudi za leti 1913 in 1914 v okrožjih: Ruše, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Slivnica, Poličane, Zalec, Dobrna, Velika Pirešca, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Pavel pri Preboldu, Braslovče, Kozje, Konjice, Oplotnica, Vitanje, Slatina, Ptujška gora, Ormož z Mihovci in Sv. Benedikt v Slov. gor. Natančni pogoji se zvedo pri e. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru.

* **Analfabetov,** to je takih, ki ne znajo ne pisati ne brati, je med Lahi v Gorici 6000, torej približno polovica. A ti ljudje imajo vedno drzno čelo, da govore o neizobraženih Slovenceh? Otvorili so poseben tečaj za analfabete, pa se ni obnesel. Goriški Lahi se ne marajo ukvarjati s peresi in knjigami. Raje pohajkujejo in kričijo „Viva Tripolis“. Lahi nazadujejo, Slovenci pa stopajo zmagonosno naprej. To naj imajo pred očmi oni Slovenci, ki se vedno obotavljajo, povsod nastopati. Tudi Nemci imajo lepo število analfabetov.

* **Kakšna bo letošnja zima?** Vremenski preroki različno ugibajo glede letošnje zime. A vsi sodijo, da bo zima huda in izredno mrzla. Sneg pade baje že v drugi polovici novembra in bo držal do Jožefovega. Prerokujejo vremenski preroki tudi, da bo zapadel okrog Božiča izredno visok sneg. Najhujši mrab bo pritisnil med novim letom in Svečnico. Če se bodo ta prerokovanja uresničila, bo treba letos pripraviti prav mnogo drv, da si bomo preganjali mrab.

* **Zadruham in kmetovalcem.** Vojaška uprava 3. vojnega kora v Gradcu kupi za Gradec 6.700 meter-skih stotov ovs; za Maribor 27.700 met. stotov rži in 8.000 met. stotov ovs; za Celje 320 met. stotov ovs in za Celovec 1.650 met. stotov rži ter 5.200 met. stotov ovs. Priglasje je poslato do 16. novembra 1911.